

STICHTING

Vrienden van het Surinaams Recht

Welkom

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

HR

Den Haag, 29 juni
2023
10.00-13.00 uur

BESTUURSLEDEN

Aniel Autar
voorzitter

Sieta Autar-
Matawlie
secretaris

Joy Maikoe
penningmeest
er

Dick van Dijk
bestuurslid

Hugo Fernandes
Mendes
bestuurslid

BEVORDERING ONDERLINGE SAMENWERKING

HR
HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

COMITÉ VAN AANBEVELING

Lilian
Gonçalves –
Ho Kang You

Lodewijk Valk

Humberto Tan

Marilyn Haimé

PROF. MR. DRS. DIENEKE DE GROOT

PRESIDENT

PROF. MR. EDWIN BLEICHRODT

PROCUREUR-GENERAAL

MR. LILIAN GONÇALVES - HO KANG YOU

BESTUURSLID SJSNS
LID COMITÉ VAN AANBEVELING SVSR

**PAUZE
20 MINUTEN**

Staat van het staatsrecht in Suriname

Auteur: **mr. dr. H.K. Fernandes Mendes**
Datum: **29 juni 2023 's-Gravenhage**
Locatie: **Hoge Raad der Nederlanden**

DOEL LEZING

- Bijdrage kennis en inzicht constitutie Suriname;
- Verhaal Grondwet Suriname;
- Kennisfunctie Surinaams staatsrecht;
- Na 1975 geen integrale handboeken staatsrecht Suriname

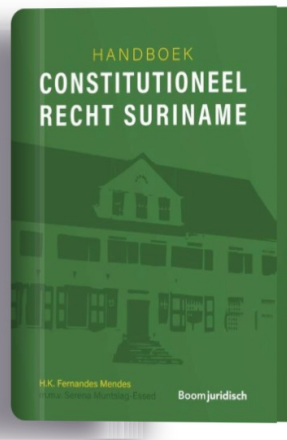
HISTORIE: ONTSTAAN STAAT SURINAME

- 1630: 1^e kolonisatiepoging, kapitein Marschall vanuit Barbados;
- 1650: 2^e kolonisatiepoging geslaagd, Lord Francis Willoughby;
- 1662: Koninklijke akte Koning Karel II;
- 1667: Abraham Crijnsen veroverd fort Willoughby;
- Fort wordt vernoemd naar vlaggenschip Zeelandia, Suriname wordt Zeeuws grondgebied;
- 1683 Verkoop Suriname aan WIC . Besturing door Sociëteit van Suriname.

GRONDWETSGESCHIEDENIS

- 1662: Letters patent van Koning Karel II, overdracht gezag en soevereiniteitsrechten;
- 1621: Octrooi WIC 1621 nooit van toepassing in Suriname, wel Curaçao;
- 1683: Octrooi, WIC, Amsterdam, fam Van Sommelsdijck;
- 1865: Regeringsreglement, beschouwd als eerste serieuze grondwet, parlement krijgt wetgevende taken en gekozen;

STAATSRECHTELIJKE VRAGEN ONAFHANKELIJKHEID

- Artikel 1/55 lid 3 van de Nederlandse Grondwet/Statuut niet toegepast;
- VVD en kleine partijen stemmen tegen wijziging Statuut vanwege strijdigheid van de procedure met GW/Statuut;
- Noodzaak GW Suriname voor datum onafhankelijkheid omstreden;
- Periode tussen 1975-1980 algehele frustratie van de werking van de staat;
- 1980 – 1987 Constitutionele noodtoestand: staatsgreep, regering en parlement aan de kant geschoven. Daarna GW opgeschort, noodtoestand, Structurele schendingen

GRONDWET 1987/1992

- Totstandkoming via referendum
 - Proces zonder inhoudelijk debat;
 - Geen gekozen parlement;
- Geen Mem v Toelichting;
- Grote structuurwijzing;
- Positie president sterk veranderd;
- Min president afgeschaft als orgaan;
- Minister nu eerder politiek ambtenaar;
- Rekenkamer en Staatsraad als instituut sterk verzwakt.

REGERINGSRAAD

- Komt niet voor in de Grondwet; RvM wel genoemd in GW met heldere taken;
- Ingesteld in 2011 rvo v.d. ministerraad;
- Vergadering van ministers o.l.v. president, neemt besluiten;
- RvM is ondergeschikt aan Regeringsraad;
- Rvo Regeringsraad niet gepubliceerd;
- Staatsrechtelijk geen afwijking mogelijk van Grondwet.

PRESIDENTIEEL STELSEL

- Sterke president;
- Typering als presidentieel stelsel onjuist;
- DNA is hoogste orgaan, president geen eigen electoraal mandaat, moet verantwoording afleggen, DNA kan president tussentijds naar huis sturen;
- Motie van afkeuring in 1999 president Wijdenbosch/Radhakisun;
- Tussentijds aftreden, niet mogelijk in 1999 omdat ook vicepres moest vertrekken. President moet ambt overdragen aan opvolger.

PARLEMENTAIRE DEMOCRATIE

- Werking id praktijk geeft problemen;
- Parlement voert controle taak niet of nauwelijks uit;
- Maakt matig gebruik parlementaire rechten;
- Vergaderingen vaak onmogelijk gemaakt door weigering quorum;
- Dubbele salarissen, zeer goede rechtspositie;
- Primaat president en politiek leider ondermijnt het parlementaire functioneren.

RECHTERLIJKE MACHT

- Constante factor gebleven, in vergelijking tot andere triasmachten;
- Onafhankelijk en taakgericht en professioneel.
- Grote dienst aan de rechtsstaat;
- Inrichting en organisatie gebaseerd op RR 1865, Gw 1975 en 1987 geen grote veranderingen;
- Constitutioneel Hof: waakt over naleving van de GW. zie amnestiebesluit en onverbindend verklaren Kiesregeling.

ACTUELE STAAT VAN HET STAATSRECHT

- Grondwet onvolmaakt;
- Verhouding president, regering, parlement onhelder;
- Instituten verzwakt, gepolitiseerd;
- Regering en parlement houden zich te vaak niet aan wet en grondwet;
- Kiesregeling ongrondwettig verklaard. Komende verkiezingsdatum van mei 2025 lijkt zwaard van Damocles. Nog geen zicht op geldige kieswet;
- Het staatsrecht is broos.

STICHTING

Vrienden van het
Surinaams Recht

HANDBOEK CONSTITUTIONEEL RECHT

- Het recht in het bijzonder het staatsrecht is een noodzakelijk fundament van de staat;
- Om die functie te kunnen vervullen moet het gekend worden;
- Dit handboek beoogt aan de kennis van het staatsrecht een bijdrage te bieden;
- Dankwoord.

VRAGEN & DISCUSSIE

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

HR

DANK VOOR

**VOOR UW AANWEZIGHEID
LUNCH!!!**